

הישיבה המאה-ועשרים-ושלוש של הכנסת השישית

יום רביעי, א' טבת תשכ"ז (14 דצמבר 1966)

ירושלים, הכנסת, שעה 11.00

א. שאלות ותשובות

- היו"ר א. תלמי :**
הנני מתכבדת לפתוח את ישיבת הכנסת. ראשונה, אבקש את סגן שר החינוך והתרבות להשיב על שאלות.
1. ידיעה על התכתבות בין האגף לחינוך דתי במשרד החינוך והתרבות ובין מנהל בית-הספר "בצלאל"?
- חבר-הכנסת ר. ארזי שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ו בחשוון תשכ"ז (9 בנובמבר 1966) :**
בעתון "מעריב" מיום 31 באוקטובר 1966 נתפרסמה כתבה שמתוכנה מסתבר, כי המדור המיוחד לחינוך דתי במשרד החינוך שיגר מכתב אל מנהל בית-הספר "בצלאל", ובו ביקש הערותיו בענין הקשור כביכול בורישת הנהלת המוסד מן התלמידים בדבר קריאת שני פרקים מן "הברית החדשה". למכתב זה של המדור צורף העתק ממכתב שנשלח בעילום שם אל משרד החינוך ובו הועלתה תלונה נגד הנהלת בית-הספר "בצלאל" שדרשה מן התלמידים החייבים להיבחן בתולדות האמונות לקרוא שני פרקים מן "הברית החדשה".
בקשר עם זה אתכבד לשאול:
1. האם נכוונות העובדות הנ"ל?
2. האם מקובל במשרד החינוך להגיב על מכתבים אוניברסיטאים?
3. מה היתה כוונתו של המדור המיוחד לחינוך דתי בבקשה הערות ממנהל בית-הספר "בצלאל" בענין הנ"ל?
- סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין :**
דומה שנפלה פה אי-הבנה. האגף לחינוך דתי במשרד החינוך והתרבות לא קיבל שום מכתב, לא שלח כל מכתב ולא ביקש כל הערות.
כל ההתכתבות המצויינת בשאלתה היתה כפי הנראה קשורה במשרד הדתות.
2. החלטת ההתאחדות לכדורגל "להקפיא" את הליגות לשנתיים
חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר החינוך והתרבות ביום ב' בכסלו תשכ"ז (15 בנובמבר 1966) :
השבוע נמסר על החלטת ההתאחדות לכדורגל "להקפיא" את הליגות, דהיינו להתחרות על האליפות במשך שנתיים, במקום במשך שנה. החלטה זו עוררה רוגזה רבה בחוגי הספורט, נתקבלה בשלילה עליי מרבית קבוצות הליגה הלאומית ונתקלה בביקורת מאוחדת של כמעט כל עתונות הספורט. יתר על כן, החלטה זו מפירה בפירוש את המלצת ועדת החינוך, שדנה בשחיתות בענף הכדורגל בעקבות הצעתו לסדר-היום.
שאלתי הן:
1. האם נקט משרד החינוך והתרבות יומה כלשהי למען קבלת המלצה זו?
2. אם לא, מדוע?
3. האם קיימת במשרד החינוך הערכה לגבי הנזק שתביא החלטה זו לאגודות הספורט המקומיות, — אם בכלל?
4. האם קיים נוהג כזה בארץ כלשהי בעולם?
5. האם חקר משרד החינוך איך תשפיע הקפאה זו על רמת ספורט הכדורגל בארץ, ועל סיכויי ישראל לעמוד בהצלחה בתחרויות בינלאומיות?
6. אם הדברים האלה לא נחקרו עליי משרד החינוך, מדוע לא נחקרו?
7. האם דאג משרד החינוך להביא לידיעת ההתאחדות לכדורגל את המלצות ועדת החינוך של הכנסת, שבהן הובעה התנגדות מפורשת להקפאת הליגות כנ"ל?
- סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין :**
(2—1) כן.
- (3) את הערכת המשרד בנושא של ליגה חד-פעמית בת שנתיים הבאתי לפני הכנסת בשעה שהשיבותי במליאה על הצעות לסדר-היום. לדעתנו, אפשר להבטיח שלא ייגרם נזק לאגודות הספורט מהחלטה זו.
- (4) לא ידוע לנו על קיום נוהג מעין זה בארצות אחרות.
- (5—6) ספק אם נושא זה ניתן לחקירה מדעית, אולם איננו רואים קשר בלעדי בין סיכויי ישראל לעמוד בהצלחה בתחרויות בינלאומיות לבין ההקפאה. הדבר תלוי בשורה של גורמים נוספים.
- (7) את המלצות ועדת החינוך של הכנסת הבאנו לפני ההתאחדות לכדורגל, אבל בהמלצות אלו לא הובעה כל התנגדות להקפאת הליגות. הנושא אמנם נדון בשעתו בוועדה, אולם הוחלט במפורש לא לנקוט כלפיו עמדה כלשהי.
3. צורכי החינוך העליסודי בשלומי
חברת-הכנסת ר. צברי שאלה את שר החינוך והתרבות ביום ב' בכסלו תשכ"ז (15 בנובמבר 1966) :
שמעתי כי מוסד מפת"ן לילדים קשי-חינוך, שהיה קיים בשלומי, נסגר בגלל השתלבות ילדים במוסד שלא למענם נועד. וזאת מפני ששום מוסד עליסודי לילדים רגילים אינו קיים במקום.
- אי לכך רצוני לשאול את כבוד השר:
1. האם נכונה הידיעה שאין כל מוסד עליסודי בשלומי?
2. אם כן, האם מוכן כבוד השר לתת הוראה למלא חסר זה ולהקים לילדי שלומי בני הגילים העליסודיים מוסד מתאים?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

1. אין בית-ספר על-יסודי בשלומי.

2. מנהל מינהל החינוך העל-יסודי במשרדנו הזמין את ראש המועצה המקומית שלומי לבדיקת צורכי החינוך העל-יסודי במקום. אם יתברר כי יש צורך להקים בית-ספר על-יסודי והמועצה תגלה נכונות לעשות זאת, יגיש משרדנו הדרכה ועזרה למועצה.

4. הונחה בבית-הספר היסודי בשכונת ליפתא תחתית בירושלים

חברת-הכנסת ר. צברי שאלה את שר החינוך והתרבות ביום ב' בכסלו תשכ"ז (15 בנובמבר 1966):

בשכונת ליפתא תחתית בירושלים קיים בית-ספר יסודי ממלכתי-דתי הכולל כ-21 ילד בארבע כיתות ראשונות בלתי-מודרגות. בבית-ספר זה אין מים ואין חשמל, ובימים חשוכים אין הילדים יכולים ללמוד. סביבת בית-הספר והמקלט — אם אפשר לקרוא לו בשם זה — מוזנחים ומוזוהמים. לשאלתי לסיבת מצב זה, נענית כי בית-ספר זה עומד להתחלל משום שתושבי השכונה עוזבים בזה אחר זה את המקום ועל כן אין כדאיות בטיפול בבית-הספר.

אי לכך רצוני לשאול:

האם מוכן כבוד השר לתת הוראה לתיקון הפגמים האמורים בבית-ספר זה?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

בית-הספר הממלכתי-דתי בליפתא תחתית מתרוקן מתלמידיו, ומאז הגשת השאלתה פחת מספרם ונמצאים בו כיום שבעה-עשר ילדים. ילדי השכונה שמעל לכיתה ד' עולים לליפתא עילית ולומדים בבית-הספר הממלכתי-דתי "נחשון". אין הצדקה להמשיך קיומו של בית-הספר בהיקף מספרי כזה, אך העובדת הילדים למוסד אחר קשורה בקשיים מרובים ולא דווקא תקציביים.

משרד החינוך והתרבות ועיריית ירושלים מחכים לאפשרות מתאימה להעלות כל הילדים לבית-הספר בליפתא עילית, שיש לו אפשרות לקלוט את הילדים הללו ללא כל קושי.

עם זאת, להזנה בתחום הנקיון במוסד אין כל הצדקה, ומרכז הכיתות נחבקש להקפיד על כך. גם העירייה הבטיחה לסייע בכל האפשר לתיקון התנאים הקשים ולהחזקת החדרים והשירותים במצב סביר.

5. מקלטים ותרגילי אועקה בבית-הספר

חברת-הכנסת ר. צברי שאלה את שר החינוך והתרבות ביום ב' בכסלו תשכ"ז (15 בנובמבר 1966):

כפי שנדרש, מצויים מקלטים בבית-ספר. כאשר ביקרתי באילו מקלטים, מצאתי כי מצב מוכנותו של המקלט למקרה של חירום אינו משביע רצון: אין במקלטים ספסלים במידה מספקת, ברזי מים ומיתקני שירות. כן אין בבית-הספר מועדים קבועים לתמרון הילדים לאועקה.

אי לכך רצוני לשאול את כבוד השר:

1. האם קיימת הוראה מקיפה על דרך הטיפול במקלטים?
2. האם קיימת הוראה מחייבת לתירגול קבוע למקרי אועקה?
3. אם לא — האם מוכן כבוד השר לקבוע הוראות קובעות בענינים הנ"ל?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

משרד החינוך והתרבות מקיים מגע קבוע והדוק עם מפקדת ראש הג"א בכל הנוגע להקמת מקלטים בבתי-הספר ולאחזקתם, וכן בכל הנוגע להפעלת משטר הג"א בבתי-הספר. עוד בכסלו תשכ"ד פרסם המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות חזון מיוחד ומפורט בדבר "הג"א במוסדות החינוך". בקובץ ההוראות שנשלח למוסדות החינוך רוכזו הכללים שאושרו על-ידי שלטונות הג"א שענינם הוא כיצד לנהוג במקרה אועקה, הפצצה או הפגזה. בקובץ יש גם סעיפים הדנים בענין המקלטים.

גם בשנה השוטפת מוסיף המשרד לקיים מגעים מתמידים עם מפקדת ראש הג"א לביצוע מערכת אימונים ותירגולים בבתי-הספר. מפקדת ראש הג"א ממשיכה בהכשרת מורים שישימושו מפקדי הג"א בבתי-הספר.

כן נמצאת עתה בעיבוד מערכת הנחיות להפעלת האימונים ותרגילי האועקה והיא תפורסם בקרוב.

6. טענות על אי-קיום חוק לימוד חובה לפרטי

חברת-הכנסת ש. כהן-צידון שאל את שר החינוך והתרבות ביום ג' בכסלו תשכ"ז (16 בנובמבר 1966):

במאמר במוסף השבועי של "הארץ" מיום 11 בנובמבר 1966 נטענה הטענה על סמך עובדות שה"חניון בישראל אינו ניתן חינוך". בין שאר העובדות המובאות: א. חניון החובה אינו חובה. ב. יותר מעשרת אלפי ילדים בישראל אינם לומדים בבתי-ספר יסודיים. ג. החניון האחד אינו אחיד. משנה לשנה גדל הפער בין בתי-הספר שהמרחק ביניהם אינו יותר מכמה מאות מטרים. ד. חניון חינוך אינו חינוך. ה. בבתי-ספר רבים אגרת החינוך השנתית המושלמת לעירייה היא חלק קטן בלבד מן ההוצאות האמיתיות. ו. מההורים נגבים "תשלומים נוספים שונים" ועל המתממהמים לשלם מופעל לחץ מוסרי חסר רחמים. כל זאת בתוספתם השקטה ולעתים אף ביומנתם של משרד החינוך והתרבות ומחלקות החינוך בעיריות.

כבוד השר מתבקש להשיב:

1. מה נכון ומה אינו נכון בכל אחד מן העובדות הנטענות במאמר הנ"ל והממוספרות לעיל מ"א עד ו'?

2. מה יעשה כבוד השר לשם תיקונו של הטעון תיקון, כדי שלהבא לא תהיה ביקורת כאמור לעיל?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

1. א. הטענה כי "חניון החובה אינו חובה" אינה נכונה. ב. אמנם, בכל מערכת חינוך של חובה ישנם ילדים בגיל המוגדר בחוק שאינם מבקרים ביקור סדיר בבתי-הספר היסודיים, אולם מספרם בישראל הוא קטן מאד יחסית. בהרבה רשויות מקומיות נעשות פעולות מתמידות להבאת תלמידים אלה למוסדות החינוך. ג. משרד החינוך והתרבות משקיע מאמצים חינוכיים, ארגוניים ותקציביים רבים, כדי לסייע לבתי-הספר טעוני הטיפוח על מנת שיצומצם הפער בינם לבין בתי-הספר המבוססים. קיימים סימנים שונים — ובכללם תוצאות סקר כיתות ח' — כי הפער הקיים מצטמצם והולך. ד. משרד החינוך והתרבות מקפיד כי הרישום לבתי-הספר והלימודים בהם לא יותנו בתשלומים כלשהם, וכל מקרה של תביעת תשלום בעד הלימודים, המובא לפני המשרד, נבדק ונחקר.

סוף שנת הלימודים תשכ"ז ייבחנו לפי בחירתו בשני מקצועות מתוך תשעת המקצועות שהוא חייב להיבחן בהם. הצענו לו כי ייבחן במקצועות הפסיכולוגיה והפדגוגיה. אם לא יעמוד בשתי הבחירות, יוחזר בתשכ"ה לדרגת מורה בלתי-מוסמך, שלב ב'.

8. רכישת תוספת ציוד לבתי-ספר מכספי ועדי ההורים

חברת-הכנסת ט. סנהדראי שאלה את שר החינוך והתרבות ביום ט' בכסלו תשכ"ז (22 בנובמבר 1966):

בבתי-ספר שונים במדינה נערכים מפעם לפעם מגביות "חד-פעמיות" לרכישת ציוד ולקניית סיפורים שונים. בשנים האחרונות רכשו בבתי-ספר שונים רשמקולים, כלי נגינה, תמונות, מיקרוסקופים, מכשירי הקרנה ועוד.

העובדה שבבתי-ספר שונים נקנה ציוד כזה מכספי ההורים ואילו בבתי-ספר אחרים, באזורי פיתוח ובאזורים פחות אמידים, אין אפשרות לרכוש ציוד נוסף, גוררת בעקבותיה פער בחינוך.

בעתון "הארץ" מיום כ"ח בחשוון תשכ"ז מתפרסמת כתבה על הנושא "חינוך אינו ניתן חינם" ובה מצוטט יושב-ראש ועד מנהלי בתי-הספר, האומר בין השאר "... ברור שתלמיד המסיים בית-ספר יסודי יותר משוכלל, עוזב את כותלי המוסד כשהוא יותר מצויד מחברו שביקר בבית-ספר "הגיל", שם אין גביום תרומות למכסות וההורים משלמים רק את האגרה המקובלת — אין חינוך אחיד וכנראה אינו יכול להיות".

אודה לכבוד השר אם יואיל להשיבני:

א. הנכונות העובדתית לדעיל?

ב. אם כן — האם יש תקן מטעם משרד החינוך הקובע מהו הציוד הקבוע בבתי-הספר ומי יספקו?

ג. מה בדעתך לעשות על מנת להבטיח ציוד שווה ומתאים לכל בתי-הספר במדינה כדי למנוע פער בחינוך האחיד?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

א. נכון הוא כי יש ובתי-ספר רוכשים ציוד לימודי שונה וכי חלק מן הציוד נרכש בכספי תרומות של ועדי הורים. עם זאת לא הוכח שהציוד המשוכלל כשלעצמו הוא הגורם הקובע דמת ידיעות גבוהה יותר.

ב. משרד החינוך קבע תקן ציוד בסיסי למוסדות חינוך המביא בחשבון, בין היתר, את האפשרויות התקציביות. בהתאם לחוק לימוד חובה מוטלת הדאגה לאספקת הציוד על הרשות המקומית, ואילו משרד החינוך מספק זאת למוסדות המוחזקים. לבתי-הספר שהוגדרו כטעוני טיפוח מספק משרד החינוך ציוד נוסף, ותוספת ציוד זו ניתנת גם לבתי-הספר שהם באחריותן של הרשויות המקומיות.

ג. משרד החינוך דואג שהרשויות המקומיות ימלאו את המוטל עליהן בהספקת הציוד הדרוש ללימודים תקינים. כן קיימת כאמור דאגה מיוחדת לבתי-ספר טעוני טיפוח.

9. תלונות תושבי אום-אל-קטף על מנהל בית-הספר שבכפרם

חברת-הכנסת א. אבנרי שאל את שר החינוך והתרבות ביום י' בכסלו תשכ"ז (23 בנובמבר 1966):

פנו אלי אחידים מתושבי הכפר אום-אל-קטף, הנמצא ליד

ה. חוק לימוד חובה אינו פוטר את ההורים מתשלומים בעד שירותים שונים, ציוד לימודי, פעולות נוספות וכדומה. רשויות החינוך רשאיות לגבות אגרת שירותים נוספים, לאחר שגביה זו מאושרת עליי שר החינוך והתרבות. נכון הוא שבבתי-ספר מסוימים גובה ועד ההורים מהורי הילדים תשלומים נוספים לביצוע שכלולים בבתי-הספר.

ו. משרד החינוך פרסם הוראות בדבר מניעת לחץ על הורים שאינם רוצים לתרום לבית-הספר ואף הגביל את שיעור התרומה שהורים רשאים לתרום. אין זה נכון שמשרד החינוך יוזם לחץ מוסרי על הורים שאינם רוצים לשלם. תלונות הורים על לחץ בנידון המובאות לפני המשרד נבדקות ומקבלות טיפול מתאים.

2) משרדנו יפנה שנית למנהלי בתי-הספר ויטיל עליהם למנוע לחץ מוסרי על ההורים או על הילדים בנוגע לתשלומי השכלול המוטלים על ההורים עלידי ועדיהם.

היו"ר א. תלמי:

שאלה נוספת לחברת-הכנסת כהן-צידון.

שלמה כהן-צידון (נח"ל):

האם ידוע לכבוד סגן השר שמופעל לחץ מטעם מספר מנהלי בתי-ספר על ועדי ההורים ולמעשה הם מכריחים את ועדי ההורים?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

יש מקרים שידועים וטופל בהם. אולי יש מקרים שאינם ידועים לנו. כל מקרה שנזע עליו, יקבל את הטיפול המתאים בהתאם לרוח התשובה שמסרתי לשאילתה של חבר הכנסת הנכבד.

7. הסמכת מר ניקולא אלח'ורי להורות לימודי הדת הנוצרית

חברת-הכנסת א. נחילה שאל את שר החינוך והתרבות ביום ג' בכסלו תשכ"ז (16 בנובמבר 1966):

משרד החינוך מינה שני כוהני דת נוצריים לתפקיד הכשרה ובחינת מורים בלתי-מוסמכים במקצוע הדת הנוצרית. השניים הם: מקסימוס סלום מחיפה, וניקולא אלח'ורי מכפר ראמה.

ניקולא אלח'ורי שמונה להכשיר ולבחון מורים בלתי-מוסמכים במקצוע הדת הנוצרית אין לו סמיכות לתפקיד זה עד עצם היום הזה.

אודה לכבוד השר אם יענה לי:

1. האם אין כבוד השר רואה סתירה בעובדה שאדם בלתי-מוסמך במקצוע הדת, יכשיר ויבחן מורים במקצוע זה?

2. האם משרד החינוך יסמיך את אלח'ורי לאור העובדה שעצם מינויו לתפקיד האמור כמוהו כהסמכה?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

1. אין סתירה לדעתנו בין האפשרות שכוהן דת בעל השכלה דתית יבחן מורים במקצוע הדת לבין דרישתנו שכוהן דת המלמד לימודי דת תלמידים בבית-ספר יהיה בעל השכלה פדגוגית ויחולו עליו ההוראות המקובלות בדבר התקומות של מורים בשלבי ההסמכה, התקומות המותנית בעמידה בהצלחה בבחינות מילואים.

2. בהתחשב בבקאותיו של הכוהן מר ניקולא ח'ורי בלימודי דת, פטרונו מן הבחינה במקצוע זה והחלטנו להעלותו לדרגת מורה בלתי-מוסמך שלב א', בתנאי כי עד

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:
א. לא ידוע למשרד החינוך והתרבות כי בדעת המועצה המקומית אורייהודה לצמצם את מספר התלמידים הכוללים כיום במפעל ההגנה, כל פניה בנידון לא נתקבלה במשרדנו.
ב. בתחום שיפוט של המועצה המקומית אורייהודה ניוונים השנה 2,700 תלמידים, ומהם 2,400 נתמכים על-ידי משרד החינוך והתרבות בהתאם לקריטריונים הקבועים.
המועצה המקומית אורייהודה נתמכת על-ידי המשרד ב-80% (דירוג ט') מהוצאות "סל המזון" החודשי.

11. הכללת ביטוח תלמידים
באגרת השירותים הנוספים

חבר-הכנסת א. אבנרי שאל את שר החינוך והתרבות ביום כ"ג בכסלו תשכ"ז (6 בדצמבר 1966):
רצוני לשאול את כבוד השר:

1. האם אגרת החינוך שמשלמים הורי תלמידים החייבים בלימוד חובה, כוללת תשלום גם בעד ביטוח?
2. אם כן — מהי מכסת הביטוח?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:
א. אגרת החינוך שמשלמים הורי תלמידים בגני-ילדים ובבתי-ספר יסודיים כוללת גם ביטוח, אם שירות זה נכלל בין השירותים שרשות החינוך המקומית מבקשת להעניקם לתלמידים.

ב. בחוזה המנהל הכללי מיום 21 בדצמבר 1960 נקבע "רשויות חינוך מקומיות הכוללות ביטוח תלמידים באגרת השירותים הנוספים חייבות לבטח את כל התלמידים בבתי-הספר היסודיים הגרים בתחום שיפוטן, ללא יוצא מן הכלל, לפי הכללים הבאים: (1) הביטוח יחול על כל תאוונה העולה לקרות חס וחלילה לתלמיד בבית-הספר, בבית, ברחוב, בסילונים, בנסיעות, בזמן שהותו במגרשי המשחקים, בחופשה או בכל מקום בארץ משך 24 שעות ביממה, בכל ימות השנה. (2) במיוחד יש לשים לב שהביטוח יחול גם על תאוונה העולה לקרות חס וחלילה לתלמיד בחדר המלאכה הקדם מקצועית שבו נמצאות מכונות. (3) במקרה שילד נפגע מתאוונה כלשהי, יהיו ההורים זכאים לשורה של הטבות...".

המדובר בפצוים יומיים על היעדרות מבית-הספר, על הוצאות ריפוי ואישפוז לאלו שאינם מבוססים בקופת חולים ועל סכום כולל של פיצוים במקרה של נכות ובמקרה של מוות.

ב. הצעות חוק של חברי כנסת

1. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (ניכוי בעד הוצאות חינוך). תשכ"ו—1965 (*)

זו הוגשה ב-24 בדצמבר 1965, ויהיה זה על הבית לתחילת אם תהיה זו תניגת יום הולדת לקיומו של החוק או פסק דין של איקיומו.

מאחר שהעתק מהצעת חוק זו אינו מונח לפני חברי הבית ברגע זה, כי היא הוגשה לפני שנה, אני מניח שלא כולם זוכרים את אשר הצעתי בה, ועל כן אני רואה חובה לעצמי לרענן במקצת את זכרונם של חברי הבית ולקרוא את הצעת החוק:

כפר ערערה. לדבריהם, פנו בדרישה למשרד החינוך להחלפת מנהל בית-הספר הממלכתי שבמקום.
שאלות הן:

1. האם נערכה פניה כנ"ל?
2. האם נענה משרד החינוך והתרבות לפניית תושבי הכפר?
3. אם לא — מדוע לא נענה?
סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:

1. כן.
2. לא.
3. אין למנות מנהל בית-ספר בהתחשב אך ורק בחילוקי-הדעות בין תושבי הכפר.
ח"ר א. תלמי:
שאלה נוספת לחבר-הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי (העולם הזה—כוח חדש):
האם יכול כבוד סגן שר החינוך והתרבות לומר לנו: מה היה טיב התלונות של תושבי הכפר נגד המנהל?

סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין:
קשה להגיד מה היה טיב התלונות. כי התלונות התחילו כמעט מהיום הראשון שהוא נכנס לעבודה. ייתכן שהתושבים היו מעוניינים במועמד אחר. את המועמד שמינינו אנחנו מכירים, יודעים שסיים את הסמינר למורים ערביים, ובעל ותק של מספר שנים ועבודתו השביעה את רצוננו.

10. ידיעה על צמצום מפעל ההגנה בתחום שיפוט של המועצה המקומית אורייהודה

חבר-הכנסת א. חסין שאל את שר החינוך והתרבות ביום ט"ז בכסלו תשכ"ז (29 בנובמבר 1966):

בכנס מורים וגננות שנוערך באורייהודה מסר ראש המועצה המקומית חבר-הכנסת מ' בן-פורת שמספר התלמידים האוכלים ארוחת צהריים בבית-הספר יצומצם בגלל קשייה הכספיים של המועצה. הוא ציין שחלק מן הילדים זוהי הארוחת היחידה ביום.

לכן אודה לכבוד השר אם ישיבני:
א. הנכונה הידיעה הנ"ל?
ב. האם באפשרות משרדך לעשות כדי שהמספר לא יצומצם והארוחה החמה, מנת חלקם של תלמידים רבים, לא תיפסק?

ח"ר א. תלמי:

הכנסת תעבור לסעיף י' של סדר-היום: הצעות חוק של חברי כנסת, — דיון מוקדם. ראשונה, הצעת חוק של חבר-הכנסת בן-אליעזר: חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (ניכוי בעד הוצאות חינוך). תשכ"ו—1965.

אריה בן-אליעזר (גח"ל):

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, אני רואה שאנחנו יכולים לחוג "יום הולדת" להצעת החוק הפרטית שלי. הצעה

חבורת ט', ישיבה קב"ג

— הצעות חוק של חברי כנסת (בן-אליעזר, פ. ספיר) —

לקיים את משפחתו. אם הוא רוצה לשלוח את ילדו לבית ספר תיכון, הוא חייב לשלם לא מן ההכנסה ברוטו של 600 לירות אלא מהכנסה נטו 528 לירות בערך — והדבר תלוי בתנאים, באופי המקום, אם זו עיר או עיר פיתוח או מושבה — 500—600 לירות לשנה בעד אחזקת ילדו בבית-הספר העל-יסודי.

(קריאות: הרבה יותר).

ידעתי שתהיינה קריאות "הרבה יותר", אבל אני גם יודע ששר האוצר יעלה על הדוכן ויאמר: הרבה פחות.

שר-האוצר פ. ספיר:

שר האוצר יגיד רק מה שקיים במציאות.

אריה בן-אליעזר (גח"ל):

בעל משפחה המשתכר 600 לירות לחודש ומבורך בשני ילדים, ורוצה לתת חינוך על-יסודי לשניהם — שאחד מהם לומד בבית ט' והשני בבית י"ב — על הכנסתו הוא משלם 60 לירות מס הכנסה לחודש. בעד שכר לימוד ישלם 800 לירות לשנה בערך. הוא הדין לגבי שכירים ועצמאים שהכנסתם היא 1,000 לירות לחודש. הם משלמים 192 לירות מס הכנסה ועוד 36 לירות מילווה קליטה. בעל הכנסה של 1,000 לירות לחודש, שיש לו שני ילדים, משלם 176 לירות לחודש מס הכנסה ו-32 לירות מילווה קליטה. התנאים הם כמעט דומים.

בהתאם לאינפורמציה המצויה ביד, ההורים צמאים לתת חינוך תיכון לילדיהם. ואמנם 85% מבוגרי בתי-הספר היסודיים נכנסים לבתי-הספר העל-יסודיים. אבל אינם מסיימים את בית-הספר העל-יסודי. רק 50% מסיימים את בית-הספר העל-יסודי. אני יודע שרבים עוזבים את בית-הספר העל-יסודי מסיבות רבות ושונות, רובן של הסיבות הן כלכליות. הסיבה היסודית היא לא רק חוסר אפשרות של ראש המשפחה לקיים את משפחתו מהכנסתו בלבד, אלא גם אם האב מוכן למאמץ הגדול ביותר, אינו יכול לעמוד בהוצאה הכרוכה במתן אפשרות לבנו לסיים את בית-הספר העל-יסודי.

ישנם בתי-ספר על-יסודיים בהם אין קיים שכר-לימוד מודרג. בעוד שבכל בתי-הספר העיוניים קיים שכר-לימוד מודרג, הרי בבתי-הספר המקצועיים לבנות ובבתי-הספר הדו-שנתיים הטכניים אין קיים שכר-לימוד מודרג, ושכר הלימוד באחרונים הוא 875 לירות לשנה. לפני כמה ימים היינו עדים לשביתה של סטודנטים, שביתה שהסעירה את דעת הקהל ושלשמתח כלונו נסתיימה, יש כאלה שהם שבעי-רצון מן הצורה בה נסתיימה השביתה, ויש הטוענים שצריך להמשיך במערכה, אם גם לא בדרך של שביתה, כדי לבטל גם את אותה התוספת שהוטלה על הסטודנטים.

משונה הדבר שאנחנו מתחילים משביתה מתמדת, שקטה וסובלנית, ולדעתי פוגעת במעמדה של המדינה ובעתידה, היא השביתה של רבבות אזרחים, ראשי-בתי-אב, שאינם שולחים את ילדיהם לבית-ספר על-יסודי, שביתה זו פוגעת, לדעתי, במעמדה של המדינה, באופיה של החברה בה ובסביבותיה לעמוד במבחנים כלכליים וכן לעמוד בתחרות עם ארצות מתקדמות אחרות, בהן יש חינוך תיכון חינם וגם חינוך אוניברסיטאי חינם. שביתה זו פוגעת יותר מכל מיני סכנות אחרות הנשקפות למדינה.

אני רוצה להוסיף ולבקש את שר האוצר לזכור שאנחנו דנים בבעיה זו בדצמבר 1966, בתקופת מיתון, בתקופת

1. בסעיף 40א) לפקודת מס הכנסה, אחרי פסקה (1) יבוא:

(א) יחיד שהכנסתו בשנת המס לא עלתה על 12,000 לירות, ואותה שנה היו לו הוצאות לשכר לימוד בעד ילדים כאמור בפסקה (1) שלמדו בבית-ספר על-יסודי, יותר לו, נוסף על הניכויים המפורטים בפסקה (1), ניכוי בשיעור שכר הלימוד האמור; עלתה הכנסתו על 12,000 לירות, יופחת הניכוי בחמישים אחורה לכל לירה של ההכנסה העודפת.

בדברי ההסבר הוספתי לאמור: "סעיף 40א(1) לפקודת מס הכנסה מתיר ניכויים בעד ילדים למטה מגיל 20, שכלכ"ח הם על החייב במס; הניכוי הוא 500 לירות בעד כל אחד משלושת הילדים הראשונים; 650 לירות בעד הילד הרביעי, ו-700 לירות בעד כל ילד נוסף. אין בהוראה זו כל הבחנה בין ילדים שטרם הגיעו לגיל בית-הספר, או שהם לומדים בבית-ספר יסודי ונהנים מחינוך חינם, לבין אלה הלומדים בבית-ספר תיכון עם כל ההוצאות הכרוכות בכך. מטרת החוק המוצע להקל על הורים בעלי הכנסה נמוכה או בינונית לשאת בעול הכבד של החינוך העל-יסודי של ילדיהם, לשם כך מוצע, שמי שהכנסתו ברוטו אינה עולה על 1,000 לירות לחודש, יהיה זכאי לנכות את הוצאות שכר הלימוד הגדולות במלואן. מי שהכנסתו עולה על הסכום האמור, יופחת הניכוי באופן הדרגתי. על-ידי כך יגדל מספר ההורים שיוכלו לשלוח ילדיהם לבית-ספר תיכון, דבר שהוא לטובת המדינה כולה."

יום הצעת החוק הזאת הוא פועל בנין וישו שלמה אטיאס, חבר מועצת פועלי נחניה, המייצג בה את סיעת גח"ל. הוא בא אלי לאחר הבחירות לכנסת השישית ואמר: "כמעט כל המפלגות שעמדו לבחירה לפני הציבור הבטיחו חינוך תיכון חינם. אני יודע שהבטחה זו לא תקויים. אני גם אינני מבקש, בתנאים הקיימים, שאמנם חונתן אפשרות של חינוך חינם לכל מבקשי, בין אם יש להם אפשרות לשלם בעדו ובין אם אין להם אפשרות לשלם בעדו. אני פועל סוג א"א, יש לי שלושה ילדים, אני רוצה לתת חינוך תיכון לשלושתם. אינני מבקש שהדבר יינתן חינם. כל מה שאני מבקש הוא, שלא יוטל מס הכנסה על אותו סכום שאני משלם כשכר לימוד בעד ילדי בבית-הספר התיכון. אם ינוכה אותו סכום שאני משלם בעד ילדי בבית-הספר התיכון ממס הכנסה, אוכל לתת חינוך לכל ילדי ללא עזרת המדינה, אלא כתוצאה מעבודתי וזיעת אפי".

הדבר היה לפני שנה. אז היה מר אטיאס פועל בנין א"א. עבודתו הייתה בטוחה. הכנסתו הייתה מלאה ואולי אפילו רבה. כיום, בתקופת המיתון, אינני יודע אם היה חוזר על אותם דברים שאמר לי בשעתו. אבל ילדיו עדיין דורשים חינוך על-יסודי. למעשה מילא מר אטיאס תפקיד של דובר לרבבות פועלי בנין, לרבבות פועלים ועצמאיים, שדרגת הכנסתם היא מן 600 לירות עד 1,000 לירות לחודש.

רבתי חברי הכנסת. ראש משפחה המשתכר 600 לירות לחודש ויש לו ילד אחד, משלם 62 לירות מס הכנסה ו-10 לירות מילווה קליטה; יחד 72 לירות. שכר הלימוד שהוא חייב לשלם בעד ילד אחד — אם יש לו רק ילד אחד במשפחה — והוצאות לספרים, נסיעות, ביגוד הקשור בבית הספר, טיולים והוצאות אחרות הקשורות באחזקת תלמיד בבית-ספר על-יסודי, מהוות כמעט אותו סכום שמוטל על הכנסתו; כלומר אותו סכום שהוא משלם למס הכנסה הוא מוציא למען ילדו בבית-ספר על-יסודי. פירוש הדבר שלאחר שמנכים לו 72 לירות, נשאר לו סכום של 528 לירות כדי

בהוראה זו, שאינה שונה בשום חוק של מס הכנסה המקובל בעולם, ואיננו רוצים לתבוע זכות ראשונים בתחום זה, במשך שמונה-עשרה השנים לקיום המדינה הגענו לפרוגרסיבה גדולה יותר בענייני מס הכנסה, לא אומר שכבר הגענו לגביית-אמת של מס הכנסה, אבל התקרבונו לכך, ועלינו לשמור על כמה עקרונות שהם יסודיים בעניין המס הצודק.

בדברי ההסבר להצעתו כותב חבר-הכנסת בן-אליעזר כי מטרתה להקל על הורדים בעלי הכנסה גבוהה ובינונית. אבל הצעתו מחטיאה את מטרתה בגלל אופייה הרגרסיבי דווקא, כי לפי הצעתו ייהנו בעלי ההכנסה הגדולה יותר מהקלה גבוהה יותר, בעוד שבעלי ההכנסה הנמוכה ייהנו מהקלה קטנה יותר, אתן לכם דוגמה: בעל משפחה עם שני ילדים, שהכנסתו החדשית מסתכמת ב-500 ל"י לחודש ואחד מבניו לומד בבית-ספר תיכון ושכר הלימוד שם הוא 900 ל"י, ייהנה מהקלה שנתית של 204 ל"י ממס ההכנסה. בעל אותה משפחה שהכנסתו החדשית מסתכמת ב-1,000 ל"י, ייהנה באותם התנאים מניכוי של 320 ל"י, יתר על כן, וכבר אמרתי זאת, קיים שכר-לימוד מודרג שנהנים ממנו תלמידים מוכשרים שהכנסת הוריהם גבוהה. מדוע איפוא יש להוסיף על כך הקלות במס ההכנסה?

או שמא מציע חבר-הכנסת בן-אליעזר לעודד באמצעות מס הכנסה תלמידים בלתי-מתאימים להכוש את ספסל הלימודים בבתי-ספר תיכוניים עיוניים, כשהמשק זקוק לידים עובדות במקצועות טרודוקטיביים?

חבר-הכנסת בן-אליעזר אמר שכבתי-הספר המקצועיים ובבתי-הספר הורשתיים לא קיים שכר-לימוד מודרג. עד כמה שידעתי מגעת — אין זה מדויק, אבל אני רוצה לבדוק זאת. ואם הצדק אתו — אמצא הודמנות להגיד זאת. אינני מניח כך. הייתי יכול לבקש — אבל אין זה מקובל לבקש מן הבמה — את סגן שר החינוך שידריכונו בעניין זה.

קראתי את ההצעה לא לפני שנה אלא רק בימים אלה, ועלי להודות שהתרשמתי מהצעת החוק הנדונה כאילו מגמתה אך ורק לעקוף את ההסדר של שכר-הלימוד המודרג הנהוג בבתי-הספר, דהיינו: מי שלא הצליח בבחינות הסקר ואינו יכול ליהנות מהקלות בשכר לימוד, יינתן להוריו פרס בצורת ניכוי ממס הכנסה. אינני סבור שהצעת החוק המונחת לפנינו היא מעשית. אינה באה לפתור דבר שהממשלה אינה משתעשעת לפתור אותו בדרכים פשוטות וישירות. ההצעה פוגעת בעקב רונות חוק מס הכנסה, וגם אם נתעלם מכך — הרי היא מכניסה בחוק פרוגרסיבי אלמנט רגרסיבי. אני מציע איפוא, לאור הנימוקים שצינתי, להסיר את ההצעה הזאת של חבר-הכנסת בן-אליעזר מסדר-היום.

הי"ר א. תלמי:

רשות הדיבור לחבר-הכנסת בן-אליעזר.

אריה בן-אליעזר (גח"ל):

גברתי היושבת-ראש, נאמן עלי שר האוצר, מי שעמד בראש מערכת הבחירות מטעם המערך, — שבחדאי וזכר הוא שלא המערך ולא הוא לא הבטיחו חינוך תיכון חינוס. אם אמנם כך הדבר, אני חושב שהבטחה זו הממשלה הזאת מקיימת: אין באמת חינוך תיכון חינוס.

אבל לומר שעליי הצעתי אני פוגע באופיה וברוחה של פקודת מס הכנסה — אני חושב שזה קצת לא-מדויק, אדוני השר. הוצאות ביטוח מובאות בחשבון בניכויים ממס הכנסה. הוצאות ביטוח בריאות מובאות בחשבון בניכויים ממס הכנסה. אפילו כל מיני תכניות החסכון הקיימות במדינה — והן כה

אבטלה של רבבות עובדים, אבטלה ההולכת וגוברת, אני מבקש משר האוצר להשיב לי על השאלה שאני רוצה להציג לפניו: מה עושים אותם הצעירים בגיל בית-ספר על-יסורי, גילאי שש-עשרה, שבע-עשרה ושמונה-עשרה שעדיין אינם הולכים לצבא? או שהם מסתובבים ברחובות ללא מעשה, או שהם מוצאים מקומות עבודה כדי לעזור להוריהם ולאחיהם. בתקופת המיתון תלמיד בית-ספר תיכון המוצא לעצמו מקום עבודה, ייתכן והוא תופס מקום עבודה של מובטל שהוא ראש משפחה. מה חייבת או המדינה לעשות כדי לקיים את ראש המשפחה, אם לא למצוא בשבילו עבודה יוממה; ואם אין עבודה יוממה, למצוא את המקורות הכספיים כדי לממן את לימודים הקיום שלו ושל משפחתו. נראה לי שגם מבחינה כספית — וזו אולי השפה המובנת ביותר — המדינה היא המפסידה במקרה זה. וזל יותר למדינה להחזיק את התלמיד בבית-הספר כדי שיסיים את חוק לימודיו, ובעיקר בתקופת המיתון, מאשר ליצור מצב שהצעיר נזרק לשוק העבודה, למערכת הכלכלית לקיום, והדבר יכול לבוא אך ורק על חשבונם של ראשי-בתי-אב שהם מובטלים ושאין להם אפשרות קיום מחמת חוסר העבודה.

משום כך אני מציע שהכנסת תקבל את הצעת התיקון. הצעה זו תהיה ברכה לכולנו.

הי"ר א. תלמי:

רשות הדיבור לשר האוצר.

שר-האוצר פ. ספיר:

כבוד היושבת-ראש, כנסת נכבדה, לפני שאענה לגופו של ענין, להצעה לתקן את פקודת מס הכנסה, אני נאלץ להעיר מספר הערות מוקדמות כדי לקבוע עובדות לגבי הדברים שאליהם התייחס חבר-הכנסת בן-אליעזר.

חבר-הכנסת בן-אליעזר אמר שכל המפלגות הבטיחו לפני הבחירות חינוך תיכון חינוס. אני רוצה להגיד לו שהמערך, שהשתתף במערכת הבחירות שלו וקראתי את החומר שהוציא, לא הבטיח חינוך תיכון חינוס בארבע השנים האלה. ועוד הערה. נדמה לי שאין זה מתפקידי למסור עכשיו סקירה מפורטת על ההתקדמות בשטח החינוך התיכון, העיניי, הכוללני, המקצועי וההקלאי; על מספר התלמידים בחינוך התיכון, הגדל מדי שנה בשנה; על כך ש-45% מן התלמידים פטורים כבר השנה מתשלום כלשהו של שכר-לימוד; על כך שבערי הפיתוח פטורים כל התלמידים מתשלום שכר לימוד; על כך שגם השאר — 55% — משלמים שכר לימוד מודרג. אגב, אני עדיין חושב שבשביל מדינה כשלנו, מדינה שהיכולת שלה אינה בלתי-מוגבלת, שכר הלימוד המודרג מוצדק הרבה יותר גם כלפי התלמידים והוריהם וגם כלפי משלם המסים מאשר חינוך תיכון חינוס לכל. אבל כאמור, לא עכשיו הזמן להרחיב את הדיבור על הדברים האלה שעליהם דיבר חבר-הכנסת בן-אליעזר.

אני רוצה להתייחס להצעת החוק של חבר-הכנסת בן-אליעזר ולציין שלאחרונה רבו המצעים לפתור בעיות אמיתיות ומדומות באמצעות המסים. אף-על-פי שדרך זו אינה סטולה בכל המקרים, דומי שלא אחטא לאמת אם אומר שאין זה תפקידם העיקרי של המסים ושל רצוי להגשים בשימוש בהם בדרך זו, בפרט כאשר ניתן לפתור אותן הבעיות בדרכים ישירות.

הצעתו של חבר-הכנסת בן-אליעזר היא פגיעה בעקרון שעליו מושתתת פקודת מס הכנסה. הפקודה מכירה בניכוי הוצאות שנעשו לצורך הכנסה בלבד, אין בכוונתנו לפגוע

— הצעות חוק של חברי כנסת (בן־אליעזר, קרגמן, תלמי, ס. ספיר, שופמן, בגין) —

לבנות, או דר־שנתיים טכניים כלליים שכר הלימוד אינו מודרג, וזוהי אינפורמציה ממשרד החינוך.

ישראל קרגמן (המערך):
אלה בתי־ספר פרטיים.

(חברת־הכנסת א. רזיאל־נאור קוראת קריאת־ביניים)

שר־האוצר פ. ספיר:

חברת־הכנסת רזיאל־נאור, אם את מדברת אלי — אינני שומע. לא מגיעים אלי כדי קולך. הרשיני לגמור בשקט את דברי. למה הסערה הזאת, המלאכותית?

יוסף שופמן (גח"ל):
נגיש קריאות־ביניים בכתב.

שר־האוצר פ. ספיר:

לא שמעתי גם את זה, ואינני יודע למה צוחקים, ואם עלי לצחוק או לא.

מנחם בגין (גח"ל):
מכל מקום תצטרף לצחוק.

שר־האוצר פ. ספיר:

זה לא יטשטש את העובדות שאנו מדברים עליהן.

אני מכיר בית־ספר לבנות, ולא תחשדו בי — לא של דתיים. אני מכיר בית־ספר גדול, ובו 800 בנות, ודומני, אם אני צריך לדון לפי מידת העידוד והעזרה שאני שומע שהוא מקבל — הדבר מראה לא על כך שאין עזרה לבתי־הספר לבנות בשכר־לימוד מודרג, אלא להיפך. אבל נניח לזה.

כל בית־ספר שמוכר עליידי משרד החינוך כבית־ספר תיכון — נהנה משכר־לימוד מודרג, והכוונה לבתי־הספר על כל סוגיהם.

שנית, יש עליה מתמדת במספר התלמידים בבתי־הספר התיכוניים. אין עדיין מיפקד סופי של שנה זו. בשנה האחרונה עלה מספרם בשמונת אלפים, ובשנה שלפני כן — בעשרת אלפים. המספר עבר מומן, כבר לפני שנתיים־שלוש, את מאת האלף. בכיתה ה' — כ־90%, או למען הוזהרות — 85%—90%.

הבעיה היא, בחלקה, חינוכית, אולי אי פה אי שם גם כלכלית.

יש גם להביא בחשבון כי בשביל הגילאים 16—17, שעליהם דיבר חברת־הכנסת בן־אליעזר, קיימת רשת גדולה ומסועפת של בתי־ספר לחניכים וחניכות מודרכת.

שלישית, אשר לענין בכללותו, מי יתן ומשקנו יגדל ושכר־הלימוד המודרג יוכל להתרחב ועליידי כך להגדיל את אחוז התלמידים שילמדו חינוך. אין לענין הזה כל קשר עם המיתון. אפשר בכל הוזהרות להכניס את ענין המיתון, על כל פנים, בשבוע הבא יתחיל בכנסת הדיון על התקציב, אשר יימשך עשרות שעות, ואז יוכלו חברי הכנסת לדבר גם על המיתון. אפשר יהיה לדבר על הנושא הנדון גם במסגרת סקירתו של שר החינוך.

אני חוזר ומציע להסיר את הצעת החוק מסדר־היום.

היו"ר א. תלמי:

לפנינו שתי הצעות: הצעת חברת־הכנסת בן־אליעזר — להעביר את הצעת החוק לוועדה, והצעת שר האוצר — להסיר

רבות — מובאות בחשבון גם הן בניכויים ממס הכנסה; אם אינני טועה, אפילו באחוזים גדולים מאד. אינני טוען כנגד אף אחת מן ההכרות הללו שניתנו להוצאות אלו שהזכרתי. אבל לומר שעצם ההצעה לנכות את ההוצאות לחינוך העל־יסודי ממס הכנסה פוגעת ברוח פקודת מס הכנסה — זה איננו מדוייק. ההצעה אינה פוגעת, ולפי דעתי היא ממלאה את התפקיד העיקרי של מס הכנסה. בכל מדינה מתקדמת מס ההכנסה הוא המכשיר היעיל ביותר לצדק סוציאלי. בכל מדינה מתקדמת מס ההכנסה הוא המבטיח זכויות שוות למי שהכנסתו גדולה ולמי שהכנסתו קטנה. הוא המטיל חובות גדולות יותר על מי שהכנסתו גדולה לעומת מי שהכנסתו קטנה. והמודבר בהוצאה לחינוך על־יסודי במדינה שאין בה חינוך תיכון חינוך, ושהאזרחים בה מבקשים — על כל פנים אורחים מבין אלה שתשלום החינוך העל־יסודי מוטל עליהם — לאפשר להם למלא את חובתם כלפי בניהם בלי לשלול מזון מפייהם ולתת להם חינוך, עליידי שהמדינה לא תגבה מהם מס הכנסה גדול מדי ותתחשב בעצם העובדה שההוצאה הזאת היא הכרחית.

ישראל קרגמן (המערך):
מחצית התלמידים בבתי־הספר התיכוניים לומדים בשכר מודרג.

אריה בן־אליעזר (גח"ל):
בסדר, אינני טוען נגדם. אני טוען רק לאותו ציבור של שכירים ועצמאיים — ולדעתי, אלה הם רוב השכירים והעצמאיים במדינת ישראל — שמשכורתם היא בגבולות 500, 600 עד 1,000 לירות לחודש, והם אולי מהווים את הציבור אשר ניתן לנו את הקצונה הגבוהה ואת החיילים לכל דהגותיהם, ללא חינוך תיכון.

אבל אם ישתמש שר האוצר בזכותו להשיב, אבקש ממנו להשיב לי בכל זאת על השאלה: האם בחקיקת המיתון אין זה עולה למדינה יותר לפרנס מובטל, אולי משום שילד בן שש עשרה, שצריך לשבת על ספסל הלימודים, לקח את מקום עבודתו, מאשר לאפשר לאותו ילד את החינוך על חשבון ניכוי ממס הכנסה של הוריו?

ישראל קרגמן (המערך):
צריך לפטור אותו משכר לימוד. זה אינו שייך למס הכנסה.

היו"ר א. תלמי:
רשות הדיבור לשר האוצר.

שר־האוצר פ. ספיר:
כבוד היושב־בראש, כנסת נכבדה. בניחותא ובשקט אני רוצה להעיר שתיים שלוש הערות.

ראשית, הספקתי לבדוק אם בבתי־הספר המקצועיים קיים שכר־לימוד מודרג או לא. הוא קיים. בבתי־הספר המקצועיים, בבתי־הספר החקלאיים, הימיים, גם העיוניים, קיים שכר־לימוד מודרג — בכל מוסד המוכר עליידי משרד החינוך כבית־ספר תיכון.

זאת ועוד. המאמץ של משרד החינוך והטיפול המיוחד מופנים לבתי־הספר המקצועיים, וזוהי הפעולה המבורכת של הקמת בתי־ספר מקצועיים או כוללנים בכל ערי הפיתוח, ובזוהי תוך שנתיים־שלוש תושלם המלאכה הזאת.

אריה בן־אליעזר (גח"ל):
ירשני נא כבוד השר. אמרתי כי בבתי־הספר למקצועות

מוזה, למה אלה המרוויחים 1,000 ל"י לחודש זוכים בזכויות יתר בהצעת החוק של חברי הכנסת בן אליעזר?

אולם, לא זו היא טענתי העיקרית להצעת החוק של חברי הכנסת בן אליעזר. טענתי העיקרית היא: אנו מציעים במשך שנים רבות לפטור בכלל ממס הכנסה את בעלי ההכנסות הנמוכות ולשפר את העקרון הפרוגרסיבי במס ההכנסה, להעלות את המס ולגבותו הלכה למעשה מבעלי ההון, ממנהלי החברות, מן העשירים, אשר מהם לא נגבה מס אמת. אף הפרוגרסיה הקיימת אינה מגיעה עד לכיס העשירים, כפי שעושים זאת בארצות קפיטליסטיות מובהקות כמו ארצות הברית, אנגליה, דנמרק. את עיקר הגביה של מס ההכנסה מכוונים אצלנו נגד השכירים, נגד העצמאיים בעלי הכנסות נמוכות, נגד בעלי-מלאכה, נגד כל אלה שמהם אפשר לגבות את המס במקום העבודה, או שהגביה נגמרת תוך שנת המס. זוהי טענתנו כלפי הממשלה וכלפי הצעת החוק של חברי הכנסת בן אליעזר כאחד, שיש בה הרבה מאד מן השטשוש ואין בה שום אינדיקציה למען מתן פטור לבעלי ההכנסות הנמוכות ממס הכנסה. בכל אופן, לא שמענו מפי חברי הכנסת בן אליעזר גם בנידון, מה שמתבקש לשמוע ממי שרוצה להיראות כממן על העמלים ועל המוני העם, לא שמענו כל רמז על כך מה הוא מציע לעשות כדי להטיל מס-אמת על העשירים ולהקל את סבלם של מעוטי ההכנסות.

את הצעת החוק מסדרי-היום. אני מעמידה אותן להצבעה זו מול זו.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה — 23

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-

היום — 28

נמנעים — 1

ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום נתקבלה.

ה"ר א. תלמי :

הודעה לחברי הכנסת מיקוניס, להנמקת הימנעותו מהצבעה.

שמואל מיקוניס (מק"י):

חברתי היושב-ראש, כנסת נכבדה. נמנעתי מהצבעה על הצעת החוק של חברי הכנסת בן אליעזר כדי להפגין שאינני מסכים לא להצעת החוק שלו ולא לדברי תשובתו של שר האוצר.

אינני מסכים להצעת החוק של חברי הכנסת בן אליעזר, מכיוון שבהצעתו לקבוע הקלה במס הכנסה לצורך חינוך תיכון הוא יגיש גישה רגרסיבית לגבי אלה המרוויחים 500 ל"י לחודש ולגבי אלה המרוויחים 1,000 ל"י לחודש ולמעלה

2. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (משכורת וגימלאות נשיא המדינה). תשכ"ז—1966 *

נשיא המדינה, יבוא: "פטורים ממס — (1) משכורתו של נשיא המדינה והגימלה המשתלמת לו או לשאייריו על-פי סעיף 16 לחוק יסוד: נשיא המדינה".

אבקש להעביר את הצעת החוק לחקירת הכספים, לשם הכנתה לקריאה ראשונה.

ה"ר א. תלמי :

רשות היבור לשר האוצר.

שר-האוצר פ. ספיר :

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. אין בקבלת הצעת חברי הכנסת, שהובאה עליידי חברי הכנסת קרגמן, הפסד כספי בעל משמעות לקופת המדינה. יש, בוודאי, לברר כמה דברים עקרוניים בקשר להצעת החוק, לכן אנו מסיימים להצעה להעביר את הצעת החוק לוועדת הכספים לשם בירור וסיכום.

ה"ר א. תלמי :

חברי הכנסת, לפנינו הצעה אחת — להעביר את הצעת החוק של חברי הכנסת בדר, גולן, דגני, חזני, קרגמן ושם טוב לוועדת הכספים.

הצבעה

ההצעה נתקבלה.

ה"ר א. תלמי :

חברי הכנסת, בזה תם הדיון בסעיפים שעל סדר-היום. הישיבה הבאה ביום שני בשעה 16.00. ישיבה זו נעולה.

ה"ר א. תלמי :

אנו עוברים להצעת החוק של חברי הכנסת בדר, גולן, דגני, חזני, קרגמן ושם-טוב: חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (משכורת וגימלאות נשיא המדינה). תשכ"ז—1966. אבקש את חברי הכנסת קרגמן לנמק את הצעת החוק.

ישראל קרגמן (המערך):

בשם חברי הכנסת בדר, גולן, דגני, חזני, שם-טוב ובשמי, הנני מתכבד להביא לכנסת לדיון מוקדם את הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (משכורת וגימלאות נשיא המדינה).

סעיף 16 לחוק יסוד: נשיא המדינה מסמיך את הכנסת — וזו רשאית להסמיך את ועדת הכספים לפעול בשמה — לקבוע את משכורתו של הנשיא ואת התשלומים האחרים שישולמו לו בתקופת כהונתו או אחריה, לרבות אלה שישולמו לשאייריו.

פקודת מס הכנסה פוטרת את משכורתו של נשיא המדינה ממס הכנסה, וכעתחשב בכך נקבע גם שיעור משכורתו של הנשיא. והנה בבואה, לאחרונה, לקבוע גימלאות לנשיא ולשאייריו, נתנה ועדת הכספים דעתה לעובדה כי פקודת מס הכנסה אמנם פוטרת ממס את משכורת הנשיא, אך אינה דנה כלל בגימלה. מאחר שהגימלה היא פונקציה של המשכורת, יש צורך להחיל גם עליה את הפטור הקיים לגבי המשכורת עצמה, וזאת באה הצעת חוק זו לקבוע. לפי ההצעה תתוקן פסיקה (1) בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה, הון בפטורים, במקום המלים "פטורים ממס" — (1) משכורתו של

נספחות

א. סדר-היום לישיבות קכ"א — קכ"ג

- א. שאלות.
 - ב. בעיית העבודה בפרדסים (הצעת חבר-הכנסת ש. ז. אברמוב).
 - ג. חוק האזרחות (תיקון מס' 2), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה) — המשך הדיון.
 - ד. חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 4) (קריאה ראשונה) — הצעת חבר-הכנסת מ. בגין.
 - ה. חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966 (קריאה שניה ושלישית).
 - ו. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 10), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה); — דיון.
- ז. חוק לביטול חוקים שנושגו, תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה).
- ח. חוק לתיקון פקודת המתעסקים ברפואה, תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה).
- ט. חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים, תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה).
- י. הצעות חוק של חברי כנסת (דיון מוקדם).
- יא. חוק למניעת הונאה בכשרות, תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה).
- יב. חוק לתיקון פקודת החוק הפלילי (מס' 26), תשכ"ה—1965 (קריאה ראשונה).

ב. הצעת חוק יסוד: זכות העבודה

(הוגשה עליידי חבר-הכנסת מ. וילנר)

1. הגדרות

לצורך חוק זה:

"תושב" — כל איש ואשה שהוא (שהיא) תושב במדינת ישראל, וכל נער ונערה שמלאו לו (לה) 14 שנה.

"שכר מינימום" — לעובד מעל גיל 18 — השכר היומי של פועל בנין לא-מקצועי על-פי החווה הקולקטיבי בענף, שהוא בתוקף באותה עת שבה יופנה התושב למקום עבודה על פי חוק זה; לעובד שטרם מלאו לו 18 שנה — שכר לפי תעריף שייקבע על-ידי הסתדרות הנוער העובד בישראל.

"עבודה" — עבודה בכל ימי החודש בכל החודשים של כל שנה, פרט לשבתות וימי חג המוכרים בחוק.
2. זכות העבודה

(א) לכל תושב, הורש עבודה, הזכות לקבל עבודה, שתמורתה יקבל שכר מינימום או שכר גבוה ממנו, בהתאם לדרגתו המקצועית של התושב.

(ב) דורש עבודה, אשר בידו אישור רפואי על הגבלה כלשהי מטעמי בריאות, תסופק לו עבודה בהתאם לאישור הרפואי.

(ג) תושב שאין לו עבודה, או שאין לו פרנסה אחרת, שההכנסה החודשית ממנה מגיעה לשכר מינימום, ואשר דורש מקום עבודה, יפנה ללשכת העבודה של שירות התע"סוקה (להלן הלשכה), ועל הלשכה לספק לו מקום עבודה שבו ישחקר שכר מינימום או שכר גבוה ממנו.

ג. הצעת חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966

1. תיקון סעיף 111

בסעיף 111 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 (להלן — החוק העיקרי), בכותרת השוליים, במקום "לערר" יבוא "וערר".
2. תיקון סעיף 136

בסעיף 136 לחוק העיקרי, במקום "סימן ה'" יבוא "סימן ו'".
3. תיקון סעיף 141

בסעיף 141 לחוק העיקרי, במקום "החזרה המקומית אישרה את התכנית" יבוא "החזרה המקומית אישרה את התשריט".
4. תיקון סעיף 159

בסעיף 159 לחוק העיקרי, בהגדרת "מיתקן בטחוני", במקום "או נודע להיות מוחזק" יבוא "או נודע להיות מוחזק".

סעיף 277א, רשאים לאשר את התכנית, עם שינויים או בלי שינויים, או לבטל את התכנית.

277ד. עריכה מחדש של תכנית ממלכתית

תכנית ממלכתית שהופקדה במשרדי הפנים והשיכון תיערך בהתאם לחקנות לפי חוק זה בדבר עריכתן של תכניות, ושר הפנים יורה על עריכתה כתכנית מפורטת או כתכנית מיתאר, לפי הענין; אך לא יעשה כן כל עוד לא עברה התקופה להגשת התנגדות לפי סעיף 277א, או כל עוד לא הוכרע בהתנגדות שהוגשה.

277ה. אישור התכנית

תכנית ששר הפנים, או מי שהסמיך לכך, אישר שנערכה כאמור בסעיף 277ד, יראו אותה כתכנית שאושרה לפי פרק ג'; אולם לא יהא עוד ערר עליה לפי אותו פרק.

277ז. פטור מהיתר

על אף האמור בחוק זה, כל עבודה או שימוש מטעם המדינה בקרקע או בבנין על פי תכנית ממלכתית, שהוחל בביצועה לפני תום שנתיים מיום תחילתו של חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966 — פטור רים מהיתר לפי פרק ה' החל מיום תחילתו של חוק זה.

277ז. דרכים

התווייתה, סלילתה או סגירתה של דרך שפקודה הדר' כים ומסילות הברזל (הגנה ופיתוח), 1943), הוחלה עליה לפני תחילתו של חוק זה, מכוח צו לפי סעיף 3 לאותה פקודה, לא יהיו טענות היתר על אף האמור בחוק זה; הוראות צו כאמור שאושרו על ידי שר הפנים ושר העבודה יראו אותן כתכנית מיתאר מחויית שאושרה על פי פרק ג'.

8. תחילה

תחילתם של הסעיפים 1 עד 5 היא ביום תחילתו של החוק העיקרי.

הסתייגויות לחוק הנ"ל

שהחליטה החעדה. כל עבודה או שימוש של המדינה בקרקע או בבנין התואמים תכנית שאושרה כאמור על-ידי החעדה אינם טעונים היתר לפי פרק ה', על אף האמור בחוק זה.

ש. מיקונים מציע:

במקום סעיף 277 כמוצג על ידי החעדה יבוא:

277ז. פטור מהיתר

על אף האמור בחוק זה, כל עבודה או שימוש מטעם המדינה בקרקע או בבנין על פי תכנית ממלכתית, אינן טעונות היתר לפי פרק ה', ובלבד שהוחל בביצועה של התכנית לפני יום י"ט באדר ב' תשכ"ז (31 במארכ 1967), ונתקבל האישור של ועדה בת ארבעה חברים, והם: נציג שר הפנים, נציג שר השיכון ושני נציגים של הרשות המקומית שבתחומה מבוצעת התכנית.

5. תיקון סעיף 126

בסעיף 126(ג) לחוק העיקרי, במקום „אישור העברה“ יבוא „אישור העברה“.

6. הוספת סעיף 269א

בפרק י"ב לחוק העיקרי, לפני סעיף 270, יבוא:

269א. הגדרות

בפרק זה —

„תכנית ממלכתית“ — תכנית שאושרה על ידי אגף התכנון של משרד הפנים, או על ידי ועדת תיאום של אגפי התכנון של משרדי הפנים והשיכון, לפני תחילתו של חוק זה, והודעה על הפקדתה במשרדים האמורים פורסמה ברשומות על ידי שר הפנים ושר השיכון תוך חודשיים מיום תחילתו של חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966.

7. הוספת סעיפים 277א עד 277ז

אחרי סעיף 277 לחוק העיקרי יבוא:

277א. התנגדות לתכנית ממלכתית

ועדה מקומית שמרחב תכנונה כלול, כולו או מקצתו, בתחומה של תכנית ממלכתית או גובל תחום של תכנית כאמור, רשאית, תוך חודשיים מהמועד שבו פורסמה ברשומות הודעה על הפקדתה של התכנית כאמור בסעיף 269א, להגיש לשרי הפנים והשיכון התנגדות לה; אך אין בהגשת התנגדות כדי לעכב את ביצוען של פעולות מטעם המדינה הטעונות היתר לפי פרק ה'.

277ב. זכות עיון

תכנית ממלכתית שהופקדה במשרדי הפנים והשיכון תהא פתוחה לעיון לכל מעוניין במקום הפקדתה וללא השלום.

277ג. סמכויות השרים

שרי הפנים והשיכון, בבואם להכריע בהתנגדות לפי

לסעיף 7

י. ת מ י ר מציע:

בסעיף 277 לחוק העיקרי כמוצג על-ידי רוב החעדה, במקום „לפני תום שנתיים מיום תחילתו של חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966“, יבוא „לפני יום י"ט באדר ב' תשכ"ז (31 במארכ 1967)“.

מ. ס ו ר ק י ס מציע:

במקום הסעיף יבוא:

7. הוספת סעיף 277א

אחרי סעיף 277 לחוק העיקרי יבוא:

277א. אישור תכניות ממלכתיות

תכנית ממלכתית טעונה אישור על-ידי ועדה של שלושה שחבריה הם נציג שר הפנים, נציג שר השיכון ונציג מרכז השלטון המקומי. תכנית שאושרה כאמור, רואים אותה כתכנית מפורטת או תכנית מיתאר שאושרה לפי חוק זה, הכל כפי

ד. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (ניכוי בעד הוצאות חינוך), תשכ"ז — 1965

(הוגשה על-ידי חברי הכנסת א. בן-אליעזר)

1. תיקון סעיף 40 (א) לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾, אחרי פסקה (1) בסעיף 40(א) לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾, אחרי פסקה (1) יבוא:
- „(א1) יחיד שהכנסתו בשנת המס לא עלתה על 12,000 לירות, ואותה שנה היו לו הוצאות לשכר לימוד בעד ילדים כאמור בפסקה (1) שלמדו בבית ספר על-יסודי, יותר לו, נוסף על הניכויים המפורטים בפסקה (1), ניכוי בשיעור שכר הלימוד האמור; עלתה הכנסתו על 12,000 לירות, יופחת הניכוי בחמישים אגורה לכל לירה של ההכנסה העודפת“.
- דברי הסבר
- סעיף 40(א1) לפקודת מס הכנסה מתיר ניכויים בעד ילדים למטה מגיל 20 שכלכלתם על החייב במס; הניכוי הוא
- 500 לירות בעד כל אחד משלושת הילדים הראשונים; לירות בעד הילד הרביעי ו-700 לירות בעד כל ילד נוסף. אין בהוראה זו כל הבחנה בין ילדים שטרם הגיעו לגיל בית-הספר או שהם לומדים בבית-ספר יסודי ונהנים מחינוך חינם, לבין אלה הלומדים בבית-ספר תיכון עם כל ההוצאות הכרוכות בכך.
- מטרת החוק המוצע להקל על הורים בעלי הכנסה נמוכה או בינונית לשאת בעול הכבד של החינוך העל-יסודי של ילדיהם. לשם כך מוצע, שמי שהכנסתו ברוטו אינה עולה על 1000 לירות לחודש יהיה זכאי לנכות את הוצאות שכר הלימוד הנדונות במלואן; מי שהכנסתו עולה על הסכום האמור יופחת הניכוי באופן הדרגתי.
- על-ידי כך יגדל מספר ההורים שיוכלו לשלוח ילדיהם לבית-ספר תיכון, דבר שהוא לטובת המדינה כולה.

ה. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (משכורת וגימלאות נשיא המדינה), תשכ"ז — 1966

(הוגשה על-ידי חברי הכנסת י. בדר, י. גולן, ע. דגני, מ. חוני, י. קרגמן, ו. שם-טוב)

1. תיקון סעיף 9 בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁽¹⁾, במקום פסקה (1) יבוא:
- „משכורתו של נשיא המדינה והגימלה המשתלמת לו או לשאייריו על פי סעיף 16 לחוק יסוד: נשיא המדינה“⁽²⁾.
- דברי הסבר
- סעיף 16 לחוק יסוד: נשיא המדינה מסמיך את הכנסת וזו רשאית לאצול מסמכותה להעדת הכספים — לקבוע את „משכורתו של נשיא המדינה והגימלה המשתלמת לו או לשאייריו על פי סעיף 16 לחוק יסוד: נשיא המדינה“⁽²⁾.
- משכורתו של הנשיא פטורה ממס הכנסה על פי הוראות סעיף 9(1) לפקודת מס הכנסה הקובע:
9. פטורים ממס:
- (1) משכורתו של נשיא המדינה.
- פטור זה אינו חל על הגימלה המשתלמת לנשיא בתום כהונתו ולא על זו המשתלמת לשאייריו. מאידך קיבלה הכנסת בשעתה את חוק הנשיא חיים וייצמן (גימלה ועובון), תשכ"ג—1953⁽³⁾, אשר לפיו הגימלה שנקבעה לאלמנת הנשיא הראשון „תהיה פטורה ממסי ממשלה“.
- יוצא מהאמור לעיל, כי לפי החוק הקיים משכורתו של נשיא המדינה אמנם פטורה ממס הכנסה, אך לא כן הגימלה המשתלמת לו או לשאייריו, והחוק המוצע בא להחיל פטור זה גם עליה.

(1) דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(2) ס"ח 428, תשכ"ד, עמ' 118.

(3) ס"ח 124, תשי"ג, עמ' 94.

סיכום הישיבות

חובות החברה לקרנות הפנסיה; הבטחת שמירת החוק לגבי ההשקעות של קרנות הפנסיה; חלקה של הממשלה בחברה למחקר ולפיתוח; תכנית למסע נגד העישון; אמצעים למניעת זיהום מרשתה על-ידי שפכים תעשייתיים; מוסד לגמילה מסמים מסוכנים; התמסרות לסמים מסוכנים בקרב הנוער; הפרזה בשימוש בתרופות.

ב. מ. סורקיס (יו"ר ועדת הפנים) הביא לקריאה שניה חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966. בוויכוח השתתפו: י. חמיר, מ. סורקיס, ש. מיקוניס, מ. זר (בשם ועדת הפנים) השיב למתווכחים. הוחלט: לקבל את החוק.

ג. בהמשך הדיון על חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 4) השתתפו: י. רפאל, ש. אלוני, ר. ארזי, מ. בגין השיב למתווכחים. הוחלט: להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ד. בהמשך הדיון על חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 10), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה), השתתפו: ש. פרלשטיין, א. אבנרי, ש. מיקוניס, ת. טובי.

ה. שר-הבריאות י. ברילי הביא לקריאה ראשונה חוק לתיקון פקודת המתעסקים ברפואה, תשכ"ז—1966, וחוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 4), תשכ"ז—1966.

ישיבה קכ"ג (א' בטבת תשכ"ז — 14 בדצמבר 1966)

היו"ר — א. תלמי.

א. סגן שר החינוך והתרבות א. ידלין השיב על שאלות בדבר: ידיעה על התכתבות בין האגף לחינוך דתי במשרד החינוך והתרבות ובין מנהל בית-הספר "בצלאל"; החלטת ההתאחדות לכדורגל "להקפיא" את הליגות לשנתיים; צורכי החינוך העל-יסודי בשלומי; הונחה בבית-הספר היסודי בשכונת ליפתא תחתית בירושלים; מקלטים ותר-גילי אועקה בבתי-הספר; טענות על אי-קיום חוק לימוד חובה לפרטיו; הסמכת מר ניקולא אלחזרי להוראת לימודי הדת הנוצרית; רכישת תוספת ציוד לבתי-ספר מכספי ועדי ההורים; תלונות תושבי אוס-אל-קטף על מנהל בית-הספר שבכפרים; ידיעה על צמצום מפעל ההונה בתחום שיפוטה של המועצה המקומית אור-יהודה; הכללת ביטוח תלמידים באגרת השירותים הנוספים.

ב. א. בן-אליעזר הגיש הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (ניכוי בעד הוצאות חינוך), תשכ"ז—1966. שר-האוצר פ. ספיר השיב להצעה. א. בן-אליעזר השיב לדברי השר. שר האוצר חזר והשיב למציע.

הוחלט: להסיר את הצעת החוק מסדר-היום.

ש. מיקוניס מסר הודעה בדבר הימנעותו מהצבעה.

ג. י. קרגמן הגיש הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (משכורת וגמלאות נשיא המדינה), תשכ"ז—1966. שר-האוצר פ. ספיר הודיע שהממשלה מסכימה להצעה להעביר את הצעת החוק לוועדת הכספים. הוחלט: להעביר את הצעת החוק לוועדת הכספים.

ישיבה קכ"א (כ"ט בכסלו תשכ"ז — 12 בדצמבר 1966)
היו"ר — י. ישעיהו-שרעבי; א. בן-אליעזר.

א. היו"ר י. ישעיהו-שרעבי הודיע כי ועדת הפנים החליטה לחדש את דיוניה בהצעת חוק התכנון והבניה (תיקון), תשכ"ז—1966, שהונחה על שולחן הכנסת לקריאה שנייה.

ב. השרים השיבו על שאלות בדבר: פעולתה של מועצת הייצור בשירותי דואר—הנדסה במחוז תל-אביב; תלונה על שהיית העברת תשלומים על-ידי בנק הדואר; מסירת מברקים באמצעות הטלפון; אי-קיום תערוכת הבולים הבין-לאומית בישראל והממשלה; הסרת ציון-הדרך אל כפר בלום; סידורי לינה לפועלים הערביים הנפגעים מחומות מגוריהם; הרחבת חובת הפיצוי לנפגעי תאונות הדרכים; סידורי הלוחה של דוד אבראני ז"ל; צו הגבלת תנועה למר מחמוד סלים דרזיש.

ג. בהמשך הדיון על בעיית העבודה בפרדסים השיב שר-העבודה י. אלון למשתתפים בדיון. ש. ז. אברמוב סיכם את הדיון.

הצעות לסיכום הדיון הוגשו על-ידי: מ. ביבי בשם סיעת המערך, מפר"ל, מפ"מ, מפלגת הליברלים העצמאיים, שיתוף ופיתוח, פועלי אגודת ישראל; ש. ז. אברמוב בשם סיעות גח"ל ורפ"י; מ. וילנר בשם סיעת הרשימה הקומוניסטית החדשה; א. אבנרי בשם סיעת העולם הזה—כוח חדש; ש. מיקוניס בשם סיעת מק"י.

הוחלט: לקבל את ההצעה של מ. ביבי.

ד. מ. וילנר הגיש הצעת חוק יסוד: זכות העבודה. שר-העבודה י. אלון השיב להצעה. מ. וילנר השיב לדברי השר. שר העבודה חזר והשיב למציע.

הוחלט להסיר את הצעת החוק מסדר-היום.

א. אבנרי מסר הודעה בדבר הימנעותו מהצבעה.

ה. בהמשך הדיון על חוק האזרחות (תיקון מס' 2), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה), השתתפו: ש. מיקוניס, מ. ארם.

ו. בהמשך הדיון על חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 4) (קריאה ראשונה), השתתפו: י. ה. קלינגהופר, ב. אוניה, א. אבנרי.

ישיבה קכ"ב (ל' בכסלו תשכ"ז — 13 בדצמבר 1966)

היו"ר — י. נבון; י. סרלין.

א. השרים השיבו על שאלות בדבר: הלאות לבתי-החרר שת למט "שמשון" ונשר; פעולות הממשלה בענין חברת "סומרפין"; בניית אניות בשביל דרום קריאה; שיעור התגמולים לנכי רדיפות הנאצים; עמדת האוצר כל-פי העתונות בפרשת "סומרפין"; ערבויות הממשלה לעיס-קה של מר הלוי בשיתוף ממשלת אקאדור; נסיעת היועץ המשפטי של האוצר בענין "סומרפין"; שיקולים למתן ערבויות מצד הממשלה לחברת "סומרפין"; הקצבת מטבע-חוץ לתשלום קומיסיון וניכוי מס הכנסה; העסקת עובדים בשירות המדינה על יסוד חווים מיוחדים; ההסדר בין הממשלה ובין "החברה לבנין ולעבודות ציבוריות" בענין

תוכן הענינים

עמוד

הישיבה המאה-ועשרים וארבע של הכנסת השישית (ז' טבת תשכ"ז — 19 דצמבר 1966)

א. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת 575

ב. שאילתות ותשובות

1. תעסוקה לחבר נבחרת הכדורגל 575
2. הפסקת זרם החשמל לעוספיה בשל אי-שלום חובות 575
3. שיקום ושחזור בתי-כנסת עתיקים 575
4. סדרי מינוי חברי ההנהלה של חברת החשמל 576
5. עידוד תיירות החורף בארץ 576
6. הפסדי התיירות לארץ עקב אי-אישור טיסות מוזלות 577
7. התניית מתן הכשר למטבח בתנאים שאינם נוגעים לכשרות 577
8. מעמדו של הרב דיין בצפת 577
9. מעמדו של הרב דיין בצפת 578
10. הגבלת גיל המועמדים במכרו על משרת רב ספרדי בבתים 578
11. החשת התשלומים למגדלי טבק 578
12. מניעת העלאתם של מחירי תוצרת חקלאית 578
- 13—14. עקירת חורשת זיתים בחיפה 579
15. שיעור דמי ההסכמה להעברת זכות החכירה של נכסי מינהל מקרקעי ישראל 579
- 16—17. ידיעה בעתונות על פרדסים העומדים לעקירה 580
18. רוחניות משקי הלול 580
19. השתתפות הממשלה בהוצאות המשלחת לקונגרס האגודה למדע העופות 581
20. חלוקת עתונים לחיילי צה"ל 581
21. כרטיסי קולנוע וארחות במחירים מוזלים לחיילים 581

ג. חילופי גברי בוועדות הכנסת 582

ד. הצעה לסדר-היום

אבטלה ומצוקה בבית-שאן 582

ה. חוק האורחות (תיקון מס' 2), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה) — המשך הדיון 590

ו. חוק לתיקון פקודת המתעסקים ברפואה, תשכ"ז—1966; חוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 4), תשכ"ז—1966 (קריאה ראשונה) — המשך הדיון 595

הישיבה המאה-ועשרים וחמש של הכנסת השישית (ז' טבת תשכ"ז — 20 דצמבר 1966)

א. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת 598

ב. חוק התקציב לשנת 1967/68, תשכ"ז—1967 (קריאה ראשונה) 598

ג. החלטה בדבר הסמכת ועדת הכספים לפתוח בדיוניה על התקציב 607

הישיבה המאה-ועשרים ושש של הכנסת השישית (ח' טבת תשכ"ז — 21 דצמבר 1966)

א. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת 608

ב. שאילתות ותשובות

1. טענות האיגוד הישראלי לפרסום בענין ההנחות הניתנות לממשלה בעתונות וברדיו 608
2. הכנות להסעלת טלוויזיה כללית בישראל 608
3. שמירה על כללי אובייקטיביות בשידורי חדשות על-ידי "קול ישראל" 609
4. השתתפות הממשלה במימון הפקת סרט המתאר את ביקורו של הכמאי היצחק בישראל 609
5. הבטחת תקינותו של ציור רשות השידור 610
6. ידיעה מוקדמת בעתונות על הענקת פרס נובל לסופר ש"י עגנון 610
7. איהזכרת שמות אנשים מסויימים בשידורי "קול ישראל" 610

עמוד

610	8.	הרחבת קטעי הכביש הצרים שבין ירושלים ושעריהגיא
611	9.	תעסוקה למובטלים באשדוד
611	10.	מצב התעסוקה בבית-שמש
611	11.	חלוקת עומס האבטלה והבטחת תעסוקה וסיוע למובטלים
612	12.	השיטות הנהוגות לקביעת היקף האבטלה
613	13.	ביצוע חוק שירות לאומי, תשי"ג—1953
613	14.	מניעת סגירתו של מפעל "שמשון" ופיגורי תשלום שכר העבודה לפועלים
613	15.	ניצול ידע מדעי וטכנולוגי לקידום התעשייה
613	16—17.	פיתוח והבטחת תעסוקה לפועלים באשקלון
614	18.	הסיבות לאי־הפעלת מפעל הבניה הטרומית של "יובל־גד"
614	19.	שוני בשיקוליהן של שתי ועדות לענייני סרטים מטעם משרד המסחר והתעשייה
615	20.	פעולת הממשלה להבטחת תעסוקה לתעשייה בחיפה
615	21.	דרישה ממפיק סרט להמציא חוות־דעת של מומחה לעניינים דתיים המתוארים בתסריט
616	22.	הסדרת שיווק מוצרי הררים
616	23.	הודעתו של ראש ממשלת ברית־המועצות בענין איחוד משפחות

ג. הצעות לסדר־היום

617	1.	מכת הירידה מן הארץ
621	2.	הקמת מועצה לאזרחות טובה ותרבות חיים
622	3.	דרכי חינוך והסברה בתחום האזרחות הטובה והאזרחות הפעילה
626	4.	הפעלת מוסדות המדינה לאיסוף ראיות נגד פושעים נאצים
627	5.	קריטריונים לערבויות המדינה ולהמלצות משרדים

נספחות

632	א.	סדר־היום לישיבות קכ"ד — קכ"ו
632	ב.	הצעות לסדר־היום לישיבות קכ"ד — קכ"ו
632	ג.	החלטה בדבר הסמכת ועדת הכספים לפתוח בדיוניה על התקציב

633	סיכום הישיבות
-----	---------------